

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

S&P Türkiye'nin Kredi Notunu Yükseltti

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P Türkiye'nin kredi notunu B'den B+'ya yükseltti, not görünümünü pozitif olarak korudu. Türkiye'de yerel seçimlerin ardından dış dengelenmenin de etkisiyle para, maliye ve gelirler politikası arasındaki koordinasyonun iyileşeceğinin düşünüldüğü belirtilen açıklamada, gelecek 2 yıl içinde portföy girişlerinin artacağını, cari açıkların daralacağını, enflasyon ve dolarizasyonda düşüşün öngörüldüğü kaydedildi.

Politika yapıcıların, cari açığın daraldığı ve dolarizasyonun tersine döndüğü ortamda enflasyonu düşürmeyi ve liraya olan güveni yeniden tesis etmeyi başarması halinde Türkiye'nin kredi notunun yükseltilebileceği ifade edildi. S&P geçen aralık ayında Türkiye'nin kredi notunu "B" olarak teyit ederken not görünümünü durağandan pozitif revize etmişti.

OECD Türkiye'nin 2024 Büyüme Tahminini Yükseltti

Şubat ayında Türkiye ekonomisinin 2024'te yüzde 2,9 büyüyeceğini tahmin eden OECD, bu tahminini yüzde 3,4 olarak güncelledi. 2025 büyüme tahminini ise yüzde 3,2 olarak korudu.

OECD, Türkiye'de 2024'te ortalama enflasyonun yüzde 55,5, 2025'te de yüzde 28,9 olacağını açıkladı. Örgüt, çekirdek enflasyonun ise 2024 ve 2025'te ortalama yüzde 57,5 ve yüzde 28,7 olacağını öngördü. Raporda Türkiye için yapılan değerlendirmede, sıkılaşan finansal koşullar ve enflasyonun satın alma gücü üzerindeki olumsuz etkisinin hanehalkı tüketimini azaltacağı belirtildi.

Öte yandan yatırım faaliyetlerinin, kısmen 2023 depreminin ardından devam eden yeniden yapılanma nedeniyle güçlü kalmasının beklendiği kaydedildi.

Enflasyonun bu yılın başında zirve yaptığı belirtilen raporda, 2024 ve 2025 yıllarında yüksek kalmaya devam edeceği aktarıldı.

Öte yandan örgüt, 2024 küresel büyüme tahminini yüzde 2,9'dan yüzde 3,1'e çıkardı.

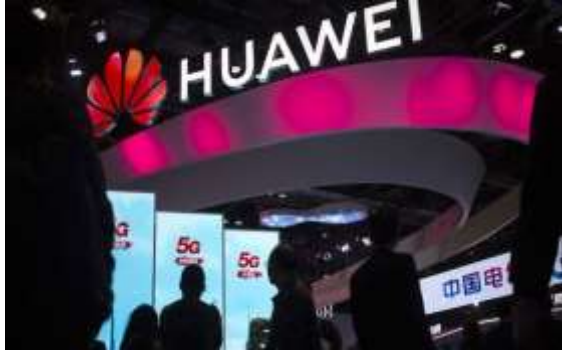
ABD Çin'den İthal Edilen Bazı Ürünlerin Tarifelerini Artırdı

ABD Başkanı Joe Biden yönetimi, kritik endüstrilerdeki yerli üretimi desteklemek amacıyla Çin'den ithal edilen çelik ve alüminyum, yarı iletkenler, elektrikli araçlar, bataryalar, kritik mineraller ve güneş pilleri gibi ürünlere yönelik gümrük vergilerini artırma kararı aldı. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada, Biden'ın Amerikalı işçileri ve işletmeleri Çin'in haksız ticaret uygulamalarından korumak için harekete geçtiği kaydedildi.

Bazı çelik ve alüminyum ürünlerine yönelik tarife oranının bu yıl yüzde 0-7,5'ten yüzde 25'e çıkarılacağı belirtilen açıklamada, yarı iletkenlere uygulanan tarife oranının ise 2025 yılına kadar yüzde 25'ten yüzde 50'ye yükseltileceği kaydedildi. Elektrikli araçlara uygulanan tarife oranının bu yıl yüzde 25'ten yüzde 100'e çıkacağı aktarıldı. Lityum-iyon elektrikli araç bataryalarındaki tarife oranının bu yıl yüzde 7,5'ten yüzde 25'e ve elektrikli araçlara yönelik olmayan lityum-iyon bataryalardaki tarife oranının 2026'da yüzde 7,5'ten yüzde 25'e çıkacağı belirtildi. Batarya parçalarına uygulanan tarife oranının bu yıl yüzde 7,5'ten yüzde 25'e çıkacağı kaydedildi.

ABD, Huawei'ye Çip İhracatı İçin Verilen Bazı Lisansları İptal Etti

ABD tarafından yapılan açıklamada, şirketlerin Çinli telekomünikasyon ekipmanı üreticisi Huawei Technologies'e göndermesine izin veren bazı lisansları iptal ettiğini söyledi. Konuya yakın bir kaynağa göre bazı şirketlere lisanslarının derhal iptal edildiği bildirildi. Bu hamle, Huawei'nin ilk yapay zekâ özellikli dizüstü bilgisayarları olan ve Intel'in yeni Core Ultra 9 işlemcisi tarafından desteklenen MateBook X Pro'nun geçen ay piyasaya sürülmesinden sonra geldi. "Huawei'ye ihracat için belirli lisansları iptal ettik" dendi ve hangilerinin geri çekildiği belirtilmedi.

ABD tarafından yapılan açıklamada, şirketlerin Çinli telekomünikasyon ekipmanı üreticisi Huawei Technologies'e göndermesine izin veren bazı lisansları iptal ettiğini söyledi. Konuya yakın bir kaynağa göre bazı şirketlere lisanslarının derhal iptal edildiği bildirildi. Bu hamle, Huawei'nin ilk yapay zekâ özellikli dizüstü bilgisayarları olan ve Intel'in yeni Core Ultra 9 işlemcisi tarafından desteklenen MateBook X Pro'nun geçen ay piyasaya sürülmesinden sonra geldi. "Huawei'ye ihracat için belirli lisansları iptal ettik" dendi ve hangilerinin geri çekildiği belirtilmedi.

Toyota'dan Rekor Net Kâr

Toyota, Mart 2024'te sona eren mali yıla ilişkin finansal sonuçlarını duyurdu. Buna göre, Japon otomobil üreticisinin gelirleri mart ayına kadar olan mali yılda bir önceki mali yıla göre yüzde 21,4 artarak 45,1 trilyon yene ulaşarak, tüm zamanların en yüksek seviyesini gördü.

Hibrit talebinin etkisiyle şirketin net kârı da bir önceki mali yıla kıyasla iki kat artarak 4,94 trilyon yene (31,9 milyar dolar) ulaştı. Şirketin küresel satışları, Kuzey Amerika ve Avrupa'daki hibrit araçlara güçlü talep sayesinde tüm zamanların en yüksek seviyesi olan 10,3 milyon adede ulaştı. Bu yıl dünya çapında araç satışlarının yüzde 1,3 düşüşle

Wayve 1 Milyar Dolar Fon Topladı

Uzun bir süredir denemeleri yapılan otonom sürüş teknolojileri konusunda, İngiliz otonom araç teknolojileri geliştiricisi Wayne büyük mesafe aldı.

Otonom sürüş için kurallara dayalı bir sistem yerine kendi kendine öğrenen bir sistem geliştiren Wayne, SoftBank Grubu liderliğindeki C Serisi finansmanında 1,05 milyar doları kapattı.

Artışa Nvidia ve mevcut yatırımcı Microsoft'da katıldı. Wayne'in erken aşamadaki yatırımcıları arasında Meta'nın yapay zeka başkanı Yann LeCun da vardı.

Şirket, yeni sermaye enjeksiyonunu, tam otonom sürüş ve diğer yapay zeka destekli otomotiv uygulamalarına yönelik ürününü geliştirmek için kullanmayı planlıyor. Şirket, operasyonlarını küresel olarak genişletmeyi planlıyor.

10,95 milyon olacağını tahmin eden Toyota, buna rağmen satış gelirlerinin yüzde 2 artarak 46 trilyon yene ulaşmasını öngörüyor.

AB, Booking.com'u Katı Kurallara Tabi Tutacak

Avrupa Birliği (AB), konaklama için online rezervasyon hizmetleri sunan Booking.com'un katı kurallara tabi olan geçit denetçisi konumundaki şirketlerden biri olarak sınıflandırıldığını bildirdi. AB Komisyonu, Booking.com'u sunduğu hizmetler nedeniyle Dijital Hizmetler Yasası (DSA) kapsamında "geçit bekçisi-denetçisi" olarak belirlediğini açıkladı.

Açıklamada, Booking.com'un sunduğu temel hizmetin işletmeler ile tüketiciler arasında önemli bir geçit oluşturduğuna işaret edilerek, AB tarafından yapılan ön değerlendirmelerde Booking.com'un geçit bekçisi-denetçisi kriterlerini karşıladığı kaydedildi. Booking.com platformunun kullanıcılara daha fazla seçenek ve özgürlük sunması gerektiğine dikkatin çekildiği açıklamada, alınan karar doğrultusunda firmanın ek yasal yükümlülüklerle tabi olduğu anımsatıldı.

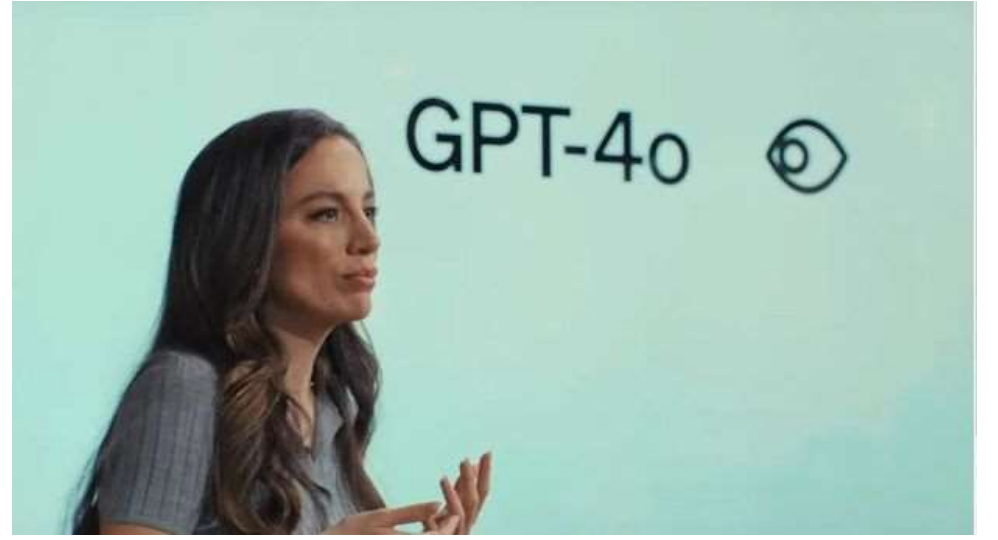

Açıklamada, Booking.com'un 6 ay içinde yasal yükümlülüklerinin her birine nasıl uyduğunu özetleyen ayrıntılı bir uyum raporu sunacağı belirtildi.

GPT-4o 'omni' 50 Dilde Simultane Tercüme Yapabilecek

OpenAI, bahar güncellemesi etkinliğinde ChatGPT'yi güçlendiren yeni üretken yapay zeka dil modeli, GPT-4o'yu tanıttı.

“o”, modelin metin, konuşma ve videoyu işleme becerisine atıfta bulunan “omni” anlamına geliyor. GPT-4o, önümüzdeki birkaç hafta içinde şirketin geliştirici ve tüketiciye yönelik ürünlerinde kullanıma sunulacak. 50 dilde simultane tercüme yapabilecek, telefon kamerasıyla çevreyi görüp algılayabilecek, kullanıcılara bir matematik probleminin çözüm sürecine özel öğretmen gibi eşlik edebilecek olan GPT-4o, önümüzdeki birkaç hafta içinde kullanıma sunulacak.

OpenAI Baş Teknoloji Sorumlusu Mira Murati, ChatGPT'nin artık bellek yeteneklerine de sahip olacağını, yani kullanıcılarla yapılan önceki görüşmelerden öğrenebileceğini ve gerçek zamanlı çeviri yapabileceğini söyledi. Mira Murati, GPT-4o'nun "GPT-4 düzeyinde" zeka sağladığını ancak GPT-4'ün çeşitli yöntem ve ortamlardaki yeteneklerini geliştirdiğini söyledi.

Rusya'nın Petrol ve Doğalgazdan Bütçe Gelirleri Yüzde 82 Arttı

Rusya Maliye Bakanlığında yapılan açıklamada, ülkenin ocak-nisan dönemi bütçe gelir ve giderlerine ilişkin detaylara yer verildi. Buna göre, Rusya'nın bütçe gelirleri söz konusu dönemde 2023'ün aynı dönemine oranla yüzde 50,1 artarak 11,7 trilyon rubleye, bütçe giderleri yüzde 21,5 artarak 13,2 trilyon rubleye yükseldi. Böylelikle ülke bütçesi 1,5 trilyon ruble açık verdi.

Rusya'nın petrol ve doğalgaz gelirleri yılın ilk 4 ayında yüzde 82,2 artarak 4,2 trilyon rubleye, petrol ve doğalgaz dışı gelirleri ise yüzde 36,8 artarak 7,5 trilyon rubleye yükseldi. Açıklamada, bütçe gelir ve giderlerine yönelik adımların 2025'te bütçe dengesini sağlamaştıracağına işaret edilerek, orta vadede bütçe sistemindeki ve Rusya'nın makroekonomik ve finansal istikrarının destekleneceği vurgulandı.

Dünyanın en büyük petrol ve doğalgaz ihracatçılarından Rusya, Ukrayna savaşı nedeniyle Avrupa'da kaybettiği pazar payını iç piyasa ve Asya'da telafi etmek istiyor.

LOJİSTİK GELİŞMELER

"Kızıldeniz'deki Kesinti Asya-Avrupa Kapasitesini 5'te 1 Azaltabilir"

Danimarkalı deniz taşıma şirketi Maersk, Kızıldeniz'deki kesintinin Asya-Avrupa kapasitesini beşte bir oranında azaltabileceğini açıkladı. Kızıldeniz'deki konteyner taşımacılığı trafiğindeki kesintinin arttığını ve kesintinin sektörün Uzak Doğu ile Avrupa arasındaki kapasitesini ikinci çeyrekte yüzde 20'ye kadar azaltmasının beklendiğini söyledi.

Maersk ve diğer nakliye şirketleri, İran bağlantılı Husi militanlarının Kızıldeniz'deki saldırılarını önlemek için Aralık ayından bu yana gemilerini Afrika'nın Ümit Burnu çevresine yönlendiriyor ve daha uzun yolculuk süreleri navlun oranlarını artırıyor. Dünya ticaretinin barometresi olarak görülen Danimarkalı grup, geçen hafta nakliye kesintilerinin en azından yıl sonuna kadar sürmesinin beklendiğini belirtmiş, ancak Alman Hapag-Lloyd biraz daha iyimser bir tavırla krizin çözülebileceğine inandığını söylemişti.

Uluslararası İş Birliği İle Türkiye'nin Lojistik Sektöründeki Rolü Sergilendi

Dünyanın önde gelen bağımsız küresel yük yönetimi ve lojistik ağı Waco System'in yerli lojistik ve taşımacılık çözümleri şirketi ENCO öncülüğünde, Türkiye'nin ticaret, turizm, kültür ve ekonomi alanlarındaki potansiyelini sergilemek için İstanbul'da bir etkinlik düzenlendi.

Pandeminin ardından Rusya - Ukrayna savaşı ve Kızıldeniz'deki çatışmalarla birlikte uzun zamandır krizin eşiğinde duran lojistik sektörü, tüm duraksamalara rağmen büyümeye devam ediyor.

Mordor Intelligence'ın açıkladığı veriler, 2024'ü 6,03 trilyon dolarla kapatması beklenen sektörün 5 yıl içinde 7,54 trilyon dolara ulaşacağına işaret ediyor.

Globaldeki konumuyla bu pastadaki en büyük paya sahip olan ülkelerden Türkiye'nin ise sektöre bu yıl 74,56 milyar dolar katma değer daha kazandıracığı öngörülüyor. Taşımacılık ve lojistik sektörüne dair düzenlenen etkinlikler ise ülkemizin bu alandaki potansiyelini ortaya koyarken hem uluslararası arenada rekabet gücü kazandırıyor hem de global çapta yeni işbirliklerinin önünü açıyor.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr